

Nesamozřejmá hodnota samostatnosti

Roman Cardal

5. septembra 2023 ✚ Spoločnosť ✚ CZ, Filozofia

Silné pouto s počátkem

Když člověk svým narozením vstoupí do tohoto světa, je zcela orientován na své okolí, v němž zaujímá nejpřednější místo jeho matka. Síla psycho-fyzické vazby dítěte na matku souvisí s jeho původem. Od svého početí se lidská bytost vyvíjí v těle matky, které pro něj představuje to nejpřirozenější prostředí. Z tohoto hlediska je porod pro dítě traumatem, protože je z něj vypuzeno do nové skutečnosti, v níž už nepanují tak příznivé podmínky. Je obrovský rozdíl žít ve své vlastní matce nebo se ocitnout *mimo* ní. „Vyržení“ do vnějšího světa proto pro dítě znamená citelné ohrožení, oddělení od bytosti, která ho dosud chránila svým vlastním tělem. Kdyby dítě mělo již před svým narozením své vlastní sebevědomí, prožívalo by svoji situaci vztahově jako „my“ (já a moje matka), zatímco porod by vnímalo jako *rozrušení této původní jednoty* a vypuzení svého já z bezpečí „my“ *do obrovského rizika samostatného „já“*. Za těchto okolností je pochopitelné, proč je vazba novorozence na jeho matku tak silná. Je výrazem jeho pudové touhy po *návratu ke svému počátku*.

Ilustračný obrázok, zdroj: pxhere.com

Následný vývoj dítěte vede k jeho postupnému osamostatňování. V určité fázi života si začíná stále více uvědomovat své vlastní já a potvrzuje ho vzdorem a odporem vůči snahám o jeho podmanění. Stále častěji se z úst malého tvorečka ozývá „já sám“, touha po vlastní samostatnosti sílí každým dnem. I z filosofického hlediska se jedná o žádoucí proces, který je třeba podporovat. Každému člověku náleží *bytí v něm samém*, má ho tzv. *podstatným způsobem*. Způsob bytí pak rozhoduje o tom, jakým typem činnosti se daná skutečnost vyznačuje. Scholastikové tyto poměry označovali zásadou *operari sequitur esse*, povaha činnosti je závislá na bytostné povaze činitele. Jestliže je tedy dítě jsoucí v sobě samém, pak musí nezbytně nárokovat i samostatnou činnost. To, že si přeje jednat nezastupitelně samo za sebe, je naprosto přirozené a hlásí se v tom ke slovu jeho bytostná identita.

Zdánlivá a skutečná samostatnost

Proces vlastního sebe-prosazování a sebe-potvrzování se odehrává cestou vymezování vůči všem ostatním a dosahuje svého prvního vrcholu během dospívání. Jeho charakteristickým projevem je snaha *být originální*. Zatímco do určitého věku dítě nemá problém spatřovat *svoji pravou identitu v někom jiném* – chlapci se ztotožňují například s Messim nebo Ronaldem, nosí dresy s jejich jmény apod., dívky se zase obklopují plakáty oblíbených hereček a zpěvaček a ve svém snění se zcela identifikují s obdivovanými vzory, od určité věkové hranice si adolescent naopak přeje být *naprosto původní*. Uvědomuje si, že chce být především *sám sebou*. Pokud se nezbaví své pubertální mentality, nosí dresy se jmény svých vzorů i v dospělosti jako znamení, že by chtěl být někým jiným než ve skutečnosti je. Jestliže z ní však vyrostе, vydává se na vlastní životní pouť a už nemá žádnou potřebu zaměňovat své osobní a nenahraditelné „já“ s totožností někoho jiného.

Ve výše popsaných způsobech jednání člověka je zachycen jeho poměr k tzv. *autonomii*. Kdo chce být především sám sebou, nepřeje si být pouhou kopií někoho jiného a potvrzuje svou osobní *nezávislost* skutečně samostatným stylem života. Někdy však dochází k tomu, že nezávislost je deklarována pouze slovně, zatímco na úrovni praktického myšlení a konání převládá až zarážející nesamostatnost. S takovým jevem se setkáváme stále častěji.

Dnešní lidé se domnívají, že originalita a nezávislost tvoří nedílnou součást jejich životního kréda a přitom jim uniká, do jak děsivé uniformity a konformity se propadají. Zaujímají ostentativně silné postoje proti tomu, co je staré, tradiční a davové, ale pak kupodivu neochvějně sdílí většinové a mainstreamové názory, přejímají stejně pokleslý způsob mluvy, nosí značkové oblečení, podléhají „módě“ tetování, platí mobilem nebo chytrými hodinkami, mají svého psychoterapeuta atd., čímž vším se *poslušně a bez odporu řadí do davu*, osvojují si stádní mentalitu a ještě se přitom *všichni stejně* domnívají, jak jsou ve srovnání s tradičními a konzervativními lidmi originální a nezávislí. Zdá se, že takových tragikomických figurek s falešným sebevědomím je na všech úrovních dnešní společnosti stále větší počet.

Zotročující moc se umí skrývat

Je tedy patrné, že být skutečně sám sebou není vůbec tak snadné. Autonomie života totiž rozhodně není to, co se dnes jako autonomie předkládá. Kdybychom měli uvést příklad nějaké frapantní manipulace, jež lidi vrhá do kruté závislosti a sebe-odcizení, pak lze poukázat právě na tuto oblast. Heslo *bud' sám sebou* tvoří součást ideologie, které jsme dnes na Západě vystavováni všichni. Zvláště mladí lidé jsou vedeni k tomu, aby se nevázáli na „staré normy“, které prý nebyly ničím jiným než požadavky těch, kdo je chtěli ovládat a zbavovat jejich oprávněné samostatnosti. Ve skutečnosti jde o psychologicky důkladně vypracovanou strategii, v níž jsou nekompromisní a ve své podstatě brutální nároky držitelů politické a ekonomické moci zakrývány takovým způsobem, aby jejich oběťmi nebyly vůbec rozpoznány v jejich pravé povaze.

Jak nejlépe odklonit pozornost lidí od toho, že jsou *předmětem pohrdání a mocenské zvůle*? Geniálně jednoduše. Určité způsoby myšlení a jednání se označí za manipulaci a nečistou hru těch, kdo dříve vládli či v jiných částech neliberálního světa dosud vládnou a vlastní, „humanistický“ politický projekt se v kontrastu s tím představí jako program, který má lidi od tohoto hrozného zotročení osvobodit. Koho by při takovém postupu, do něhož jsou aktivně zapojeny elity, celebrity a „odborníci“ všeho druhu, byť jen letmo napadlo, že právě tento „liberálně-demokratický“ program je pečlivě promyšlenou strategií k ovládnutí mysli a životů

lidí? Jak je zřejmé, stará zkušenost vyjádřená obratem „zloděj křičí: chyťte zloděje“ přetrvává ve své platnosti a byla, je a bude využívána ve všech dobách k tomu, aby se jejím prostřednictvím dosahovalo pravého opaku cílů, které jsou před naivní veřejností opakovaně a do omrzení deklarovány.

Funkčnost popsaného postupu manipulace je založena i na mediálními prostředky budované kolektivní psychologické identitě obyvatel západního světa. Tradiční teorie společnosti říká, že společenská soudržnost mimo jiné závisí *na symbolech a hodnotách*, které členové společnosti musejí *společně sdílet* a s nimiž se musí identifikovat takovým způsobem, že svoji vlastní totožnost nedokážou chápat jinak než ve vazbě na ně. Přitom je samozřejmě rozhodující, v čem skutečně spočívá identita člověka a identita nějakého kulturního a politického společenství. Když se naše současníky podaří přesvědčit, že člověk může být sám sebou jen v nezlomné víře v multikulturalismus, genderizmus, ekologizmus a podobně, pak je snadné představit dřívější („tradiční“) společnosti se všemi jejich základními normami jako *odcizující* a globalistickou „společnost“ jako *osvobozující*.

(Ne) přirozenost nového světa a člověka

K hlavním úkolům strůjců nového člověka a nového světa proto musí patřit vytvoření takových poměrů, v nichž si již lidé svoji skutečnou identitu nebudou schopni uvědomovat. To se dá ošetřit patřičnou „re-interpretací“ lidského poznání, dějin a kultury. Lidé určitého věku (dnes jde o občany 50+) vyrostli a byli vychováni ve společnosti, v níž byly některé „staré“ hodnoty ještě přítomny, a proto k nim mají silnou vazbu jako k tomu, o co se opírá jejich vlastní kulturní a tedy i osobní totožnost. Pokud je proti těmto hodnotám veden útok, vnímají v tom *svoji bytostnou ohroženost* a jsou ochotni se postavit *do řad opozice*. Pro mladší ročníky je však jejich „přirozené“ prostředí, v němž se rodí jejich kulturní identita, zcela odlišné.

Proces vznikání (rození) jejich mentality je podobný procesu formace člověka v těle matky – vazba na náš původ zůstává v obou případech silná a téměř nezrušitelná. Prostředí, v němž se rodíme biologicky i kulturně, považujeme spontánně za přirozené. Proto bude pro nastupující generace naprosto „přirozené“ a „normální“ podporovat potraty, eutanázii, migraci, globální agendu atd. Půjde o ideály jejich dětství, z nichž na ně pokaždé dýchne *neodolatelné kouzlo počátku*. Cizorodý svět tradiční kultury budou vnímat jako své vlastní ohrožení a nebudou mít problém se vůči němu násilně a agresivně vymezovat.

Jelikož se však jedná o znásilnění reality a skutečné, ideologicky nevyrobené identity člověka, zůstává naděje, že požadavky nefalšované přirozenosti věcí a lidských bytostí budou nakonec silnější než všechny svévolné konstrukce. To samozřejmě neznamená, že se lidem konečně podaří zmařit záměry těch, kdo je chtějí zotročit a zničit. Budou mít však stále otevřenou možnost prozření a osobního rozhodnutí k odporu vůči zvlášť mocným.

Osud světa to asi nezvrátí a otěže moci zůstanou v rukou zločinců, ale v osudu jednotlivých lidí to může přivodit naprosto fatální a spásný zvrat.

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/nesamozrejma-hodnota-samostatnosti/>